

Yttrande över remiss från Jordbruksverket gällande miljöersättningar, djurvälståndersättningar och kompensationsstöd

Sammanfattning

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) har valt att skicka in synpunkter på den delen av remissen som rör djurvälståndersättningar, att SLU inte kommenterar de övriga delarna beror på att remissen har skickats under sommaren och semesterperioden då bemanningen är låg vid SLU och därmed har SLU inte haft möjlighet att titta på övriga delar av remissen.

SLU anser att denna nya föreskrift inte tillräckligt tydligt lyfter fram att djurvälståndersättningen till största delen grundar sig på EU-medel som Sverige tidigare har ansökt om inom ramen för CAP och som man nu önskar förlänga inom ramen för den nya CAP. Eftersom Sverige har en mer långtgående djurskyddslagstiftning än de övriga EU-länderna har svenska lantbrukare en konkurrensnackdel. Sverige hade därför kunnat utveckla fler områden som man söker ersättning för från EU, t ex att mjölkkor ska gå på bete sommartid. Man skulle även kunna lyfta in nya områden som betalas av svenska medel, t ex låg förekomst av bogsår hos suggor. Djurvälståndersättning för fjäderfä saknas i förslaget till ny föreskrift. SLU anser att kraven för ersättning är bra ur djurhälsosynpunkt, men inte tillräckligt omfattande när det gäller suggor och mjölkkor, och alls inte tillräckligt omfattande för att benämnas en djurvälståndersättning.

Generella synpunkter

SLU anser att kriterierna för ersättning är otillräckliga för att kunna kalla detta för en djurvälståndersättning. Förslagen om ersättningen baseras på ett gott produktionsresultat och vissa djurhälsoparametrar, dvs. det handlar främst om en *djurhälsoersättning*, vilket hade varit ett mycket lämpligare namn. För att det ska

kallas djurvälståndersättning behöver kriterierna utökas väsentligt och inte bara omfatta hälsa utan även sådant som miljö, naturligt beteende, frånvaro av onormala eller stereotypa beteenden, samt hantering av djuren (t ex kirurgiska ingrepp). Även om hälsa är en faktor som påverkar djurens välfärd så blir begreppet djurvälståndersättning missvisande i sammanhanget. Eftersom ersättningen till största delen är baserad på EU-medel som Sverige ansöker om inom ramen för CAP föreslår vi att det ska framgå tydligare i t ex rubriken eller inledande text. Hänvisning till föreskrifterna gällande lantbruksdjur (L100) och en text om att ersättning inte går att söka för de regler som Sverige redan har gällande våra lantbruksdjur vore också bra att lägga in. Samtidigt undrar SLU om Jordbruksverket kan se över om Sverige skulle kunna ansöka om nya djurvälståndersättningar från EU i och med den nya CAP, t ex för att hålla mjölkkor på bete och för att slaktkyckling i Sverige måste hållas på större ytor än vad som krävs i övriga EU-länder. I Finland kan lantbrukare få ersättning (via CAP) för om mjölkkor får tillgång till utevistelse utöver de 60 lagstadgade dagarna.

SLU anser inte att det bör stå att ersättning utgår för hållande av minst *ett* djur av respektive djurslag. En djurhållare som bedriver en seriös produktion har så klart inte enbart ett djur, men det skulle kunna förekomma hos vissa småskaliga hobbyproducenter i de fall kunskaperna om djur och djurhållning är undermåliga. Eftersom både får, gris och nötkreatur är utpräglade grupp- eller flocklevande djur är hållande av *ett* djur mycket olämpligt och något som kommer påverka djurens välfärd starkt negativt. Det är därför inget en djurhållare bör kunna söka djurvälståndersättning för.

Specifika synpunkter

Förslagen nedan baseras på att SLU anser detta vara en djurhälsoersättning (även om det står djurvälståndersättning), vilket innebär att SLU inte har lagt några större förslag på tillägg rörande andra faktorer utöver hälsa som påverkar välfärden. SLU menar dock att man även behöver se till individen, och att andra faktorer än hull och produktionsresultat, som är av vikt för djurens välfärd, behöver inkluderas om man ska anse detta vara en djurvälståndersättning.

8 KAP.DJURVÄLSTÅNDSERSÄTTNING FÖR FÅR

SLU anser att det är bra att fårbesättningar kan söka ersättning för ett flertal områden som gynnar fårens hälsa och välfärd eftersom de ekonomiska marginalerna är begränsade inom fårhållningen.

10 §. SLU anser att hullbedömning av får bör göras ofta. Enligt Gård & djurhälsans rekommendationer i Fåråret bör hullbedömning göras vid avvänjning, vid betäckning, inför högdräktigheten (ca sex veckor innan lamning), vid lamning samt under digivning, dvs. fem tillfällen om året. Hullbedömning kan även göras om/när

tackorna scannas, dvs. vid totalt sex tillfällen. Regelbunden hullbedömning är en förutsättning för att kunna hålla tackorna i bra hull och få en bra produktion. För att få en "djurvälfärdsersättning" kan man ju resonera att djurhållarna ska vidta extra åtgärder. SLU menar därför att det vore lämpligt att ställa krav på att hullbedömning görs enligt rekommendationerna i Fåråret.

9 KAP. DJURVÄLFÄRDSERSÄTTNING FÖR SUGGOR

"Djurvälfärdsersättningen" enligt förslaget är i största del inriktat på smittskydd samt produktionsresultat. SLU instämmer med att ett gott smittskydd är av vikt för djurvälståndet, liksom att produktionsuppföljning kan användas som en indikator på nedsatt välfärd på populationsnivå, även om så inte alltid är fallet, och inte för alla indikatorer. T ex så kan ett stort antal levande födda kultingar vara ett tecken på god hälsa och produktion men inte nödvändigtvis en bra indikator för välfärd. Antal kultingar per sugga och år kan även tyda på en tidigare avvänjning vilket har negativ påverkan på kultingarnas hälsa och välfärd.

I bilagan till förslag om föreskrifter, avsnittet om grisar (s. 37) står följande: "Det ska vara en tomtid på minst 5 dagar mellan varje djuromgång i stallavdelningar för smågrisar eller växande grisar och det ska framgå av produktionsplanen." SLU anser att det blir oklart vad som menas med "djuromgång" i stallar med grupphållning av djur på djupströbädd. Det vanligaste systemet i sådana besättningar är att man har flera storboxar i en stallavdelning (vanligen oisolerad byggnad), där varje box innehåller en djuromgång. Så här hålls t ex vanligtvis grisarna inom Krav-produktionen. Om man tolkar texten ovan som att varje storbox skall ha en tomtid på 5 dagar, så fungerar det, men om man tolkar det som att en hel stallavdelning är liktydigt med en djuromgång, så kommer man i praktiken att slå undan benen för all sådan form av djurhållning, vilket vore olyckligt ur "djurvälfärdssynpunkt".

Det finns också ett problem med bilaga 7. Så som den är formulerad just nu innebär det i praktiken att djurägaren skall ha inköpt en ultraljudsapparat för mätning av späcktjocklek. Samtidigt finns det en viss diskrepans mellan den späcktjocklek som anges i bilagan, och den hullbedömning som anges, delvis beroende av ras (danska studier visar detta). SLUs förslag är att man anger "motsvarande en späcktjocklek på cirka 10 mm, 14 mm, 17 mm och 20 mm". Då kräver man inte att djurägaren skall mäta späcktjockleken, en person med ett gott djuröga kan använda sig av den visuella bedömningsskalan, samtidigt som en kontrollant kan använda sig av "mätningsskalan" när/om frågor uppstår.

SLU anser vidare att det skulle gynna djurvälståndet om djurägarna t ex kunde söka djurvälståndersättning för antal suggor utan bogsår.

10 KAP. DJURVÄLFÄRDSERSÄTTNING FÖR KOR

SLU instämmer i bedömningen av klövhälsans betydelse för kornas hälsa och produktion, men anser att en "djurvälfärdsersättning" lämpligen skulle kunna

utvidgas till att även innehålla andra parametrar. Dessa skulle vara anslutning till ett djurhälsoprogram, arbete för förbättrad juverhälsa, minskad utslagning, låg mortalitet (avlivade, självdöda), låg frekvens slaktanmärkningar, hullbedömning och definition av bete. Djurvälståndparametrarna borde även inbegripa kalvar med åtgärder för kalvarnas hälsa och välfärd.

Beslut om detta yttrande har på rektors uppdrag fattats av vicedekan Lena Lidfors efter föredragning av koordinator Linda Ferngren. Innehållet har utarbetats av kvalificerad handläggare Elina Åsbjer och professor Lotta Berg båda vid SCAW Nationellt centrum för djurvälstånd, professor Magdalena Jacobsson och professor Jean-Francois Valarcher båda vid institutionen för kliniska vetenskaper samt universitetsadjunkt Johan Lindsjö och professor Lena Lidfors båda vid institutionen för husdjurens miljö och hälsa.

Lena Lidfors

Linda Ferngren